

06.07.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**6 Temmuz 2020
Pazartesi**

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

6 Temmuz 2020 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

- Atılım Üniversitesi Sağlıklı Yaşam Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Hakkari Üniversitesi Kariyer Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Konya Teknik Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Özyeğin Üniversitesi İhale Yönetmeliği
- Özyeğin Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu İngilizce Hazırlık Programı Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği
- Sağlık Bilimleri Üniversitesi Deneysel Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

“Türk tütünü” geri dönüyor

Sigara üreticileri, en az yüzde 30 yerli tütün kullanacak. Yerli tütün kullanımı 3 kat artacak. Bu yolla tütün ithalatının 11 bin tonluk bölümü önlenecek, cari açık azaltılacak. Tütün çiftçisi her yıl artı olarak 250 milyon TL kazanacak.

FERİT PARLAK - ANKARA

Tütün ve tümün mamullerinde yapılması planlanan yasal değişiklikler ile ilgili AK Parti Disiplin Kurulu Başkanı ve Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın, “Verdiğimiz teklifle tütün mamullerinde en az yüzde 30 oranında Türkiye’de üretilen tütünlerin kullanımı mecburiyeti getiriyoruz. Bu yolla tütün ithalatını azaltacak, üretimin ve yerli tütün kullanımının 3 kat artmasını sağlayacağız” dedi.

Sarmalık kıyılmış tütün tarihte ilk defa yasal olacak

Aydın, “Sarmalık kıyılmış tütünü kaçak olmaktan çıkarıyor, üretim ve satışının tamamen serbest olduğu yasal bir zemine kavuşturuyoruz. Buna ilişkin yönetmelikte son aşamaya gelindi. Çok yakında Resmi Gazete’de yayımlayarak yürürlüğe girecek. Böylece tarihte ilk defa sarmalık kıyılmış tütün yasal hale getirilerek serbestçe üretimi ve ticareti yapılabilecek” diye konuştu. Sarmalık tütün üretimi için son 12 yılda ciddi aşama kaydettiklerini dile getiren Aydın, “2008’de verdiğimiz önerge ile ilk olarak üreticiye 50 kilografa kadar sarmalık kıyılmış tütünü bulundurma, kullanma hakkı ve yetkisini biz verdik. Bu düzenleme ile birlikte sarmalık tütün üretimi, çiftçimizin lehine olarak çok ciddi oranda arttı” dedi.

“Üretimi ve satışları kayıt altına alacağız”

Kooperatifleşme yoluyla üretimi ve tüketimi kayıt altına alacaklarına da dikkat çeken Aydın, şunları söyledi: “Yetki belgesi almadan veya bildirimde bulunmadan tütün ticareti yapanlara

yönelik cezai uygulama 2021'in Temmuz'undan itibaren başlayacak. Yetki belgesi alarak, kooperatiflere üye olarak üretimini ve satışını kayıt altına alanlara ceza yok. TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilen torba kanun, tütün çiftçisinin kendi ihtiyacı için ürettiği tütünü kıymasına, sarmasına, makarona doldurmasına, taşımasına ve kullanmasına hiçbir yasak veya kısıtlama getirmiyor. Bu konularda çiftçiye de ceza getirmiyor. Ayrıca vatandaşlarımız kendi ihtiyacı için aldığı sarmalık kıyılmış tütün mamullerini sarabilir, makarona doldurabilir, taşıyabilir, bulundurabilir ve tüketebilir. Yani herhangi bir ceza söz konusu olmayacak."

Tekel'in özelleştirilmesi yerli tütünü sıkıntıya soktu

Tütüne getirilen kota ve yasakların tarihsel kronolojisini de anlatan Aydın, "1969 tarihli ve 1177 sayılı Tütün ve Tütün Tekeli Kanunu'yla belirtilen ilçeler dışında tütün tarımı yasaklandı. Yine 1995'te; Bakanlıklar Arası Tütün Kurulu Kararı ile tütün üretimine kota uygulaması getirildi. Böylece yerli üretimde gözle görülür azalma oldu" dedi. Aydın 2001'de Tekel Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 05.02.2001 tarihli 2001/06 sayılı kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınarak Tekel'in özelleştirme sürecine başladığını da kaydederek, "Bu karar yerli tütünü tümünden sıkıntıya soktu. IMF'e verilen taahhütler kapsamında Derviş yasalarından olan 2002 Tarihli ve 4733 Sayılı yasanın 8. maddesinin 5. fıkrasının (O) bendi ile sarmalık kıyılmış tütüne ağır para cezaları getirildi " şeklinde konuştu.

"Tüm engellemelere rağmen Adıyaman örneği..."

İhraç kabiliyeti yüksek ürünlerin üretiminde atılan adımları da Adıyaman örneğiyle açıklayan Aydın, "Aldığımız tedbirlerle Adıyaman'da sözleşmeli tütün üretiminde sürekli artış sağlandı. 2011'de 2 bin 111 üretici tarafından 1 milyon 500 bin kilo tütün üretirken, bu sayı 2019'da 5 bin 500 üreticiye yükseldi. Üretilen tütün miktarı ise 8 milyon 800 bin kiloya çıktı" şeklinde konuştu. Aydın, "Şimdi 4733 sayılı Kanunun 6'ncı maddesine bir fıkra eklenerek, tütün mamulü üreticilerinin kullandıkları tütünün en az yüzde 30'unu Türkiye'de üretilen tütünden kullanılması zorunlu olacak. Bu düzenlemenin yürürlüğe girmesiyle, 10-12 milyon kilo ithal tütün yerine yerli tütün kullanımı sağlanacak. Tütün ithalatı azaltılacak, yerli tütün üreticisinin geliri yaklaşık 250 milyon lira artacak, Virginia tipi tütün üretimi ve ihracatı da artacak" dedi.

2019'da hangi bölge ne kadar üretti?

2. Uluslararası Tütün Çalıştayı'nın Sonuç Raporu'na göre 2019 yılında Manisa'da 19 bin 222 ton, Denizli'de 18 bin 663 ton, Uşak'ta 8 bin 319 ton, Aydın'da 2 bin 635 ton, İzmir'de 2 bin 40 ton olmak üzere Ege'de toplam üretimin yüzde 65,3'ü gerçekleştirildi. Adıyaman'da 9 bin 158 ton, Diyarbakır'da 37 ton, Batman'da bin 361 ton, Mardin'de 51 ton ve Gaziantep'te 7 ton olmak üzere Güneydoğu Anadolu'da üretimin yüzde 13,2'si yapıldı. Samsun'da 6 bin 897 ton, Tokat'ta 2 bin 956 ton ve Amasya'da 565 ton olmak üzere toplam üretimin yüzde 13'ü de Karadeniz'de gerçekleştirildi. Marmara'da, Balıkesir'de 2 bin 123 ton, Çanakkale'de 322 ton ve Bursa'da 67 ton üretimin yapıldı. Bu da bölgenin üretimin 3.1'ini karşıladığını gösteriyor.

Makarna ihracatında hedef 700 milyon doları geçmek

COVID-19 sürecinde en çok rağbet gören gıda ürünlerinden olan makarnada, ihracatta beklenenin üzerinde kaydedilen artış üreticileri sevindirdi.

Türkiye Makarna Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Abdülkadir Külahçioğlu, makarna ihracatının yılın ilk yarısında yüzde 25 artarak 360 milyon doları aştığını belirterek, "İhracatta hedefimiz yüzde 10 artıydı. Şu andaki büyümemiz değer bazında yüzde 25 ve beklentimizin üzerinde." dedi.

Külahçioğlu, COVID-19 sürecinde en çok rağbet gören gıda ürünlerinden birinin makarna olduğunu söyledi.

Makarna ihracatında hem miktar hem değer bazında artışlar kaydedildiğini aktaran Külahçioğlu, haziran ayında 118 bin ton makarna ihracatından 60 milyon dolar gelir elde edildiğini, geçen yılın aynı ayına göre miktarda yüzde 59,85, değerinde de yüzde 67,92'lik artış olduğunu kaydetti.

Külahçioğlu, ocak-mayıs dönemindeki ihracatın geçen yıla oranla yüzde 20 artarak, 301 milyon 15 bin dolar olarak gerçekleştiğini belirterek, şu değerlendirmeyi yaptı:

"TÜİK dış ticaret istatistikleri ay sonunda açıklanacağından üyelerimizden gelen bilgiler ışığında değerlendirmeyi oluşturduk. 2020'nin ilk 6 ayında, geçen yılın ilk yarısına göre makarna ihracatı miktar bazında yüzde 20 artarak yaklaşık 710 bin tona ulaştı. Değer olarak da ihracatımız yüzde 25 artışla 360 milyon doları geçmiş durumda. Yılı, 700 milyon doların üzerinde bir ihracat geliriyle kapatacağımızı söyleyebiliriz."

160 ülkeye makarna gönderiliyor

İhracatın, yılın ilk yarısında hedef ve beklentilerin üzerinde seyrettiğini vurgulayan Külahçioğlu, "İhracatta hedefimiz yüzde 10 artışı. Şu andaki büyümemiz değer bazında yüzde 25 ve beklentimizin üzerinde. Bunu, hem COVID -19 sürecinde makarnaya olan rağbetin etkisine hem de Türk makarnasının 160 ülkeye istikrarlı şekilde ulaştırılmasına bağlıyoruz." dedi.

En çok dış satımın Venezuela, Somali ve Angolaya yapıldığını aktaran Külahçioğlu, "İhracat pazarımızın ağırlığını Afrika ülkeleri oluşturdu. En çok ihracat yapılan ülke Venezuela olurken, diğer Güney Amerika ülkeleri de ilk sıralarda yer aldı. COVID -19'un etkisiyle bazı pazarlarda kaymalar oldu. Örneğin, Avrupa Birliği'ne yaptığımız ihracatta kota sınırlaması var. Biz bu kotayı mayıs ayının sonunda doldurduk. Burada oluşan kayıp Güney Amerika ve Afrika ülkelerindeki artışla dengelendi." ifadesini kullandı.

Türkiye'deki 24 makarna üreticisi firmanın yıllık üretim kapasitesinin 3 milyon ton olduğunu anımsatan Külahçioğlu, yılın ilk yarısında 1 milyon 250 bin tonluk üretim rakamına ulaşıldığına dikkati çekti.

Külahçioğlu, sektörün doğrudan ve dolaylı olarak 50 bin kişilik istihdam sağladığını vurgulayarak, "Makarna sektörü olarak ülkemiz için önemli bir değer yarattığımızı düşünüyoruz. Hedefimiz, ihracatımızı artırarak, 1 milyar dolar seviyesine ulaşmak." dedi.

Türkiye'nin 2'nci Gıda İhtisas OSB'si Şanlıurfa'ya kuruluyor

Türkiye'nin ikinci Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi, GAP'ın başkenti Şanlıurfa'da faaliyete geçiyor. Yerel ürünleri markalaştırarak dünya piyasalarına taşıyacak olan Şanlıurfa Gıda OSB'de 12 firmaya yer tahsisi yapıldı.

GAP'ın başkenti Şanlıurfa'da Türkiye'nin ikinci Gıda İhtisas OSB'sinin kurulması için çalışmalar hızlandırıldı. İhtisas OSB için Şanlıurfa Gıda Organize Sanayi Bölgesi'nde 12 firmaya yer tahsisi yapılarak, yerel ürünleri markalaştırma hedefinin ilk adımı atıldı. Toplam 86 sanayi kuruluşunun faaliyet göstereceği bölge için, 20 firma ile daha yer tahsisi görüşmelerinin sürdüğü, yer tahsis edilen şirketler arasında, tahin helva, fıstık işleme ve paketlenme, domates ve biber salçası, gıda paketlenme gibi firmaların bulunduğu belirtildi.

Kureyşi Çelik İbrahim Halil Peltek

İbrahim

Şanlıurfa Gıda Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Üyesi Kureyşi Çelik, 2017 yılında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylanan Şanlıurfa Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nde çalışmaların hız kazandığını söyledi. Toplam 235 hektarlık alana sahip olan Şanlıurfa Gıda

OSB’de 86 sanayi parseli bulunduğunu kaydeden Çelik, 4 bin kişilik istihdamı ve yerel ürünleri markalaştırmayı hedeflediklerine dikkat çekti.

Müteşebbis Heyeti tarafından 12 yerli firmaya yer tahsisi yapıldığını vurgulayan Çelik, “Şanlıurfa Gıda OSB’de 4 bin metreküplük atık su arıtma tesisi, toplam 9 kilometrelik imar yolları, alt yapı projelendirme çalışmaları ve ihale süreçleri tam hız yatırımcılarımızın hizmetine sunulmak üzere devam ediyor. Bu çalışmaların yanı sıra 20 firma ile daha yer tahsisi görüşmeleri sonuçlanmak üzere” dedi.

“Şanlıurfa gıdada marka olacak”

Şanlıurfa Ticaret Sanayi Odası (ŞUTSO) Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Halil Peltek, Şanlıurfa’nın Türkiye’nin en önemli tarım üslerinden biri olduğunu belirtti. Peltek, “Bölge ile gıda sektöründe markalaşma yolunda ilk adımı attık” dedi. ŞUTSO’nun da ortaklarından olduğu Gıda OSB ile yerel ürünleri dünya piyasalarına ulaştırmayı ve bölgedeki istihdamı artırmayı amaçladıklarını anlatan Peltek, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Şanlıurfa Gıda OSB ile Türkiye’de tarım potansiyelinin yoğun olduğu şehrimizde, katma değerli ürünler üretmek, bu ürünlerimizi Ortadoğu ve Kuzey Afrika başta olmak üzere tüm dünyaya pazarlamak, kalıcı bir istihdam ve refah artışı sağlamak istiyoruz. Yatırımcılara 6. Teşvik Bölgesi Hibe ve Destek Programı kapsamında yer alan birçok muafiyet ve teşvik imkânı sunan, Şanlıurfa Gıda İhtisas OSB ‘de yer tahsisi yapılan tesislerin inşaatına bu yıl içerisinde başlanacak. Gıda alanında uzmanlaşmış, üreticilerin Ar-Ge faaliyetlerini etkin bir şekilde yürütülebileceği, bir Gıda OSB hedefliyoruz. Yatırımcılarımız için bu küresel rekabet ortamında avantaj sağlayacak, 6. Teşvik Bölgesi Hibe ve Destek Programı kapsamında çeşitli vergi muafiyetleri, işçi primleri, gümrük vergileri, KDV istisnaları gibi birçok avantajı barındıran Şanlıurfa Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi’ne büyük bir ilgi var. Şanlıurfa, önümüzdeki süreçte sadece tarımsal üretimi ile değil, gıda sektöründeki markalarıyla da anılacak.”

“Şunu yiyin onu yemeyin” yorumuna ceza geliyor

Meclis Tarım Komisyonu’nda kabul edilen Tarım Torba Kanunu teklifinde yer alan düzenlemeyle gıda güvenliği ve güvenilirliği konusunda yanıltıcı reklam yapılamayacak.

06 Temmuz 2020

CANAN SAKARYA-ANKARA

Mecliste bulunan yasa teklifinin kanunlaşmasıyla birlikte vatandaşlara ‘şunu yiyin bunu yemeyin’ şeklinde önerilerde bulunarak gıda da bilgi kirliliğine neden olan, insan sağlığını tehlikeye atanlar cezalandırılacak. Meclis Tarım Komisyonu’nda kabul edilen Tarım Torba Kanunu teklifinde yer alan düzenlemeyle gıda güvenliği ve güvenilirliği konusunda yanıltıcı reklam yapılamayacak. Tüketicide endişe, korku ve güvensizlik yaratarak tüketicinin tüketim alışkanlıklarını olumsuz etkileyen, gerçeğe aykırı yayın yapılamayacak. Yanıltıcı yayın yapan kişilere 20 bin Türk Lirası’ndan 50 bin Türk Lirası’na kadar idari para cezası verilecek. Yasa teklifinin görüşmeleri sırasında televizyonlarda yapılan farklı farklı açıklamaların vatandaşlarda yarattığı kafa karışlığına dikkat çeken TBMM Tarım Komisyonu Başkanı Yunus Kılıç, “Televizyonlarda çıkıp “Koronadan çok da korkmayın kelle paça yiyin geçer” diyen insanlar var. Bunlar doktor, profesör, televizyonlara bilim adamı hüviyetiyle, uzman olarak çıkıyorlar. Biz istiyoruz ki her alanda bilen adam çıksın konuşsun, bilen

adamdan yararlanalım, onun sözünü dinleyelim ama kime inanacağımızı da bilelim “ dedi.

TBMM Tarım Komisyonu Başkanı Kılıç, yapılan bazı açıklamaların sadece toplumun beslenme alışkanlıklarına zarar vermediğini sektörlere de zarar verdiğine dikkat çekerek, şunları söyledi: “Tavuk eti, kanser yapar.” “Niye yapar? Nereden biliyorsun? Var mı bir delilin?” Şimdi, bilimde böyle bir ahlak var mı, bilim ahlakı böyle olabilir mi? Bunun cezası olmayacak mı? Sen bunu söyleyip sonra sallana sallana evine gidiyorsun, bu ülkede 5 milyar dolar değer yaratan kanatlı sektörü senin vermiş olduğun zarardan dolayı ertesi gün satışlarında yüzde 20-30 azalma yaşıyor. Bu sektörün çalışanı var, üreteni var, taşıyanı var, garibanı var, yoksulu var, işçisi var. Bunların haklarını kim soracak, kim koruyacak? İstiyoruz ki ziraat mühendisi çıksın konuşsun, veteriner hekim çıksın konuşsun, gıda mühendisi çıksın, su ürünleri mühendisleri çıksın konuşsun ama onlarda tabiri caizse kendi saikleriyle konuşmasın. Şu anda ülkemizde hâlihazırda çok iyi çalışmakta olan, toplumun takdirini de kazanmış olan bir Sağlık Bilim Kurulu var. Biz istiyoruz ki gıda da hocaları dinleyelim, onların dediklerine göre hareket edelim. Gıda da yapılan yayının yanıltıcı yayın olup olmadığına, toplumu ne derece etkilediğine uzmanlardan, yayınları olan, bu alanda çalışmaları bulunan, bilgisine, kanaatine ve şahsiyetine toplumun güvendiği insanlardan oluşacak bir kurul karar verecek.”

Albayrak: Türkiye normalleşme döneminde pozitif ayrıştan ülkelerden biri oldu

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, "Normalleşme döneminde ekonominin tüm göstergelerinde kıyas ülkelerin tamamına göre pozitif ayrıştan ülkelerden biri oldu Türkiye." dedi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu - Gelir İdaresi Başkanlığı Atasehir Hizmet Binası'nın açılışı Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve bakanların katıldığı törenle yapıldı.

Açılıştaki konuşan Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, koronavirüs salgını nedeniyle IMF ve Dünya Bankası gibi küresel anlamda bir çok kuruluşun global ekonomide yüzde 8-10'lar düzeyinde daralma tahmininde bulunduğunu hatırlatarak, 2020 yılında dünya genelinde büyük üretim kayıpları yaşandığını, işsizlik oranlarında ciddi yükselme sürecinin başladığını hatırlattı.

Albayrak, koronavirüs salgını nedeniyle Amerika'da işsizlik oranlarının tarihte görülmemiş düzeyde arttığına işaret ederek, "ABD'de son rakamlara göre 45 milyona yakın kişi işsizlik başvurusunda bulundu. Gelişmiş ülkelerde Amerika ve Avrupa'da oldukça yüksek miktarlarda açıklanan destek paketleri ve atılan adımlar, arzu edilen gelişmeleri sağlamaktan uzak kaldı. Tüm dünyanın, özellikle hali hazırda gelişmiş

ülkelerin borç yükü zaten yüksek düzeydeyken bu süreçten sonra daha da arttığı bir döneme girdi." diye konuştu.

"Türkiye pozitif ayrıştı"

Türkiye'nin sağlık alanında olduğu gibi ekonomide de Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın liderliğinde hızlıca devreye aldığı kapsamlı politikalarla salgının ekonomi üzerindeki etkilerini en aza indirmeyi başardığını vurgulayan Albayrak, şunları söyledi:

"Dar gelirli ailelerimizin, nakdi yardımla gelir kayıplarını ve nakit ihtiyaçlarını karşıladık. Pandemiden etkilenen bütün sektörlerdeki vatandaşlarımız için devreye aldığımız kısa çalışma ödeneği ile hem işverenlerin masrafını ve yükünü azalttık hem de çalışanların gelirlerini güvence altına aldık. Bu adımların yanında gerek vatandaşlarımız gerek esnafımız ve gerekse de iş dünyamız için devreye aldığımız çok düşük maliyetli finansman destekleri ile vatandaşımıza ve esnafımıza istihdam piyasamızı yüzdürerek ayakta tutmak için çok önemli adımlar attık.

Bunun yanında normalleşme dönemi ile birlikte yani haziran ayının başı ile birlikte bu normalleşme sürecinin etkilerini olumlu anlamda görmek için konut sektörü, otomobil, turizm ve sosyal ihtiyaçlar için devreye aldığımız tarihin en düşük maliyetli paketleri ile birlikte ciddi bir ivmelenme sürecine de başladık. Bu sayede normalleşme döneminde ekonominin tüm göstergelerinde kıyas ülkelerin tamamına göre pozitif ayrılan ülkelere biri oldu Türkiye."

Atılan adımlar ve verilen desteklerle birlikte normalleşme sürecinde ortaya koydukları tüm çalışmaların vatandaşların ve iş dünyasının güvenini ve inancını artırmaya devam ettiğine dikkati çeken Albayrak, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Özellikle ekonomik anlamda analist ve uzman özelinde yapılan yorumların tamamına baktığımız vakit dünya tarihinin en büyük ekonomik krizi olarak adlandırılmaya başlanan bu sürecin etkilerini çok daha az yaşayan ve atlatan ülkelere bir tanesi olduk ve olmaya da devam ediyoruz. İnşallah bundan sonraki süreçte de diğer indikatif değerlerde de pozitif ayrılmaya devam edeceğiz. İşte bu çerçevede özellikle reel kesim güven endekslerinde ciddi yükselişler sağladık. Gerek üretim gerek verimlilik açısından çok önemli bir gösterge olan PMI endeksinde nisan ayındaki 33,4 seviyesinden, haziran ayında eşik değer dediğimiz 50 puanı aşarak 53,9 seviyesine yükselip 2018 Şubat ayından bu yana en yüksek değerine ulaştı. İhracatımız da bu anlamda baktığımızda bu göstergelerle birlikte benzer şekilde yükselişe geçmeye başladı. İnşallah temmuz-ağustos ayında bu süreç daha da olumlu bir şekilde devam edecek."

"Türkiye'nin tökezlemesine umut bağlayanları hüsrana uğratmaya devam edeceğiz"

Bakan Albayrak, ekonomik göstergelerin hükümetin devreye aldığı tüm adımların ne kadar doğru olduğunu net bir şekilde ortaya koyduğunu belirterek, şunları kaydetti:

"2018 yılı Ağustos ayında yaşadığımız spekülâtif kur saldırıları ve doğrudan ekonomimizi hedef alan yaptırım süreçlerinin üstesinden geldiğimiz gibi sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde pandemi dönemindeki ekonomik zorlukların üstesinden de millet olarak birlik ve beraberlik içerisinde geleceğiz. 2018 Ağustos'tan beri Türkiye'nin ekonomik bir krize gireceğini söyleyenler, böyle bir krize maddi, manevi ve siyasi yatırım yapanlar bir kez daha pandemi dönemindeki performansımızla hüsrana uğradı ve uğramaya da devam edecek.

Cumhurbaşkanımızın liderliğinde büyük ve güçlü Türkiye için gece gündüz demeden çalışmaya, ülkemizi büyütmeye ve Türkiye'nin tökezlemesine sendelemesine umut bağlayanları hüsrana uğratmaya Allah'ın izni ile devam edeceğiz. Biz milletimizle hep kol kola omuz omuza yürüdük. Ülkemizin ve milletimizin refahı ve çocuklarımızın geleceğinden daha önemli hiçbir şey bilmedik. Bundan sonra da milletimiz için bu mücadeleyi vermeye devam edeceğiz. Önümüzde çok uzun bir yol var. Normalleşme döneminden hedeflerimizin üzerinde bir kazanımla çıkarak ihracata, istihdama ve katma değerli mal üretimine dayalı ekonomik altyapımızı tam anlamıyla dönüştürmeye devam edeceğiz."

Barolara ilişkin kanun teklifi TBMM Adalet Komisyonundan geçti

Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne göre, avukat, aynı ilde birden fazla baro varsa herhangi birine kayıt olabilecek.

06 Temmuz 2020

TBMM Adalet Komisyonunda, AK Parti ve MHP milletvekillerinin imzasını taşıyan Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi kabul edildi.

Teklifeye göre, aynı ilde birden fazla baronun bulunması halinde aynı büroda birlikte çalışma ve avukatlık ortaklığı kurma için aynı baroya kayıtlı olma şartı aranmayacak.

Teklifle "avukatlık ortaklığı", aynı ilde kurulu barolardan herhangi birine kayıtlı birden çok avukatın bu kanuna göre mesleklerini yürütmek için oluşturdukları tüzel kişilik olarak tanımlanacak.

Avukatlar, Türkiye Barolar Birliği (TBB) tarafından şekli belirlenen cübbeyle mahkemelere çıkacak. Avukatlara kılık ve kıyafetle ilgili başkaca bir zorunluluk getirilemeyecek.

Avukatlar hakkındaki davalara temyiz yolu

Aynı ilde birden fazla baronun bulunması halinde adalet dairelerinde barolara ayrılacak yer, TBB'ye tahsis edilecek. Birlik bu yeri, kayıtlı avukat sayısını dikkate alarak, barolara tahsis edecek.

Avukat yazıhaneleri ve konutları ancak mahkeme kararıyla ve kararda belirtilen olayla ilgili olarak Cumhuriyet savcısı denetiminde ve kayıtlı olunan baro temsilcisinin katılımı ile aranabilecek.

Avukatların, avukatlık ile TBB ya da baroların organlarındaki görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlar nedeniyle verilen bölge adliye mahkemesi ceza dairelerinin kararlarına temyiz yolu açılacak. Bu kapsamda ilk derece mahkemelerinden verilen 5 yıl veya daha az hapis cezaları ile miktarı ne olursa olsun adli para cezalarına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine dair bölge adliye mahkemesi kararları da temyiz edilebilecek.

Avukat, kayıtlı olduğu baroya bilgi verecek

Teklifle, denetleme ve şikayete ilgili meselelerde avukatın bilgi vermek zorunda olduğu baro, kayıtlı olunan baro olarak netleştirilecek.

Denetleme ve şikayete ilgili meselelerde avukat, meslek sırrını saklama yükümlülüğüne aykırı düşmedikçe, kayıtlı olduğu baro başkanına veya yönetim kuruluna, bunlar tarafından görevlendirilen üyelerden birine bilgi vermek ve istek üzerine dosyaları göndermek, dinlenmek üzere çağırıldığı hallerde baro başkanı, yönetim kurulu veya bu kurul üyelerinden birinin davetine uymak zorunda olacak.

Yazılı zorunluğa uymayan avukat hakkında, kayıtlı olduğu baro yönetim kurulu, 10 bin liradan 100 bin liraya kadar para cezası verebilecek. Bu para cezasına, tebliğinden itibaren 15 gün içinde, kararı veren baronun disiplin kuruluna itiraz edilebilecek.

Mesleğe yeni başlayan avukatların baro keseneği, 5 yıl süreyle yarı oranında alınacak.

Bir ilde birden fazla baronun bulunması halinde avukat o ilde bulunan herhangi bir baronun levhasına kayıt olacak.

Beş binden fazla avukat bulunan illerde, asgari iki bin avukatla baro kurulabilecek TBMM Adalet Komisyonunda kabul edilen, AK Parti ve MHP milletvekillerinin imzasını taşıyan Avukatlık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapan Kanun

Teklifi'ne göre, bir avukat, levhasında yazılı bulunduğu baro bölgesi dışında sürekli olarak avukatlık yapar veya disiplin cezası gerektiren bir eylemde bulunursa, bu tespiti yapan baronun yönetim kurulunca bu konuda düzenlenecek tutanak, gereken işlem yapılmak üzere avukatın levhasında yazılı olduğu baroya gönderilecek.

5 binden fazla avukat bulunan illerde asgari 2 bin avukatla bir baro kurulabilecek.

Kuruluş müracaatında, kuruluş talebini içeren dilekçe ile 2 bin avukatın imzasının ve bu avukatların belirlediği 4 kişilik kurucular kurulunun isimlerinin yer aldığı liste TBB'ye verilecek. Birlik, kuruluş işlemlerini yerine getirmek üzere kurucular kurulunu görevlendirecek. Kurucular kurulu en geç 6 ay içinde yeni baronun kuruluşunu tamamlayacak ve TBB'ye bildirecek.

Avukat sayısının 2 binin altına düşmesi halinde TBB, barodan asgari avukat sayısının 6 ay içinde sağlanmasını yazılı olarak isteyecek. Verilen süre içinde eksiklik giderilemezse TBB, baronun tüzel kişiliğine son verecek ve son verme kararı TBB'nin resmi internet sitesinde ilan edilecek.

Tüzel kişiliği sona eren baronun tasfiyesi

Tüzel kişiliği sona eren baroya kayıtlı avukatlar ve stajyerler ilan tarihinden itibaren 15 gün içinde o ilde bir baro varsa o baroya, birden fazla baro varsa diledikleri baroya kaydolacak ve bunların devam eden iş ve işlemleri kaydoldukları baro tarafından yürütülecek. Tüzel kişiliği sona eren baronun tasfiye işlemleri son yönetim kurulu tarafından birliğin denetim ve gözetiminde yapılacak ve kalan mal varlığı TBB'ye geçecek.

Aynı ilde yeni bir baronun kurulması halinde TBB, tüzel kişilik kazanma tarihini esas almak ve birden başlamak suretiyle baroları o ilin adıyla numaralandıracak.

Teklifle, tüm il barolarının genel kurullarının, baroların kuruluş tarihine bakılmaksızın, belirli bir düzen içinde ve aynı tarihlerde yapılması amaçlanıyor. Buna göre, tüm baro genel kurulları son rakamı çift olan yıllarda olmak şartıyla iki yılda bir ekim ayının ilk haftası içinde yapılacak.

Seçim döneminin bitmesinden önce ayrılan baro başkanının yerine baro yönetim kurulu tarafından, kendi üyeleri arasından, kalan süreyi tamamlamak üzere baro başkanı seçilecek.

Her baro, baro başkanı dahil en az dört delegeyle ve beş bin üyesi olan barolar bakımından ayrıca her beş bin üye için ilave bir delegeyle TBB Genel Kurulunda temsil edilecek.

CHP kurultayında listeler savaşı

25-26 Temmuz'daki CHP Kurultayı'nda Kılıçdaroğlu'nun seçilmesine kesin gözüyle bakılıyor. Kılıçdaroğlu'nu değiştiremeyeceğini anlayan parti içi muhalefet, Parti Meclisi (PM) seçimlerine kilitlendi.

CHP'nin 37. Olağan Kurultayı'na, Parti Meclisi (PM) seçimleri damga vuracak. Kendisine yakın bazı isimlerin PM seçimlerinin "blok liste" ile yapılması taleplerine kapıyı kapatan Genel Başkan Kemal Kılıçdaroğlu, "çarşaf" listeden vazgeçmeyecek. Muharrem İnce'nin de aday olmayacağını netleşmesinin ardından PM seçimlerine kilitlenen kurultay hesapları, parti içi muhalefet ile Kılıçdaroğlu yönetiminin "liste" yarışına sahne olacak.

25-26 Temmuz'da Bilkent Odeon'da yapılacak kurultay için geri sayım sürerken, parti içindeki seçim heyecanı da yükseliyor. Partinin yeni yönetim kadrolarının belirleneceği kurultayda gözler 60 sandalyeli PM seçimlerine çevrildi. Kılıçdaroğlu'nu bu kurultayda yenemeyeceğini öngören parti içi muhalefet, tamamen PM seçimlerine odaklandı.

Çarşaf liste yöndemi

Milliyet'in edindiği bilgilere göre, PM seçimlerinin hangi yöntemle yapılacağı da netleşti. Bu kapsamda Kılıçdaroğlu, parti içinden bazı grupların "blok liste" baskısına karşı, "çarşaf" liste yönteminden vazgeçmeyecek. Kurultaydaki PM seçimleri, sadece Genel Başkan'ın listesinin oylanacağı "blok" liste yerine 10 delegenin imzasını alan tüm parti üyelerinin aday olabileceği "çarşaf" liste yöntemiyle yapılacak. Çarşaf listede en fazla oyu alan 52 isim, kadın ve gençlik kotaları da uygulandıktan sonra PM'ye girecek. 8 isim de Genel Başkan'ın önereceği Bilim, Kültür Sanat Platformu adayı 12 kişi arasından seçilecek.

Kocaoğlu iddiası

PM seçimleri çarşaf listeye yapılsa da Kılıçdaroğlu, seçim öncesinde bir "anahtar liste" hazırlayarak delegeye önerecek. Kılıçdaroğlu'nun bu kurultayda 52 kişilik PM seçimi için 52

isim önermesi bekleniyor. Kılıçdaroğlu'nun listesinde mevcut 18 MYK üyesini büyük oranda koruması bekleniyor. Daha önce kendisine muhalif bazı isimleri de listesine alan Kılıçdaroğlu'nun, bu kurultayda birkaç isimle sınırlı dahi olsa bu tutumunu sürdüreceği belirtiliyor. Eski İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu ile eski İstanbul İl Başkanı Cemal Canpolat gibi isimlerin de parti içi dengeler gözetilerek anahtar listeye alınabileceği ileri sürülüyor.

Muhalif listeler

Kurultayda genel başkan adayı çıkarmayan parti içi muhalif gruplar da Kılıçdaroğlu'nun listesine karşı kendi listelerini hazırlayacak. İnce kanadı ile kendisini daha "sol" çizgide tanımlayan İlhan Cihaner öncülüğündeki "Gelecek İçin Biz" grubunun kendi adaylarını delegeye sunması bekleniyor. Bu kapsamda, tek adaylı il kongrelerinden bu yana yönetime tepkisini sürdüren delegelerin Kılıçdaroğlu'nun anahtar listesindeki isimler yerine kendi adaylarını PM'ye seçtirmek için çalışacağı konuşuluyor.

Muhaliflerin özellikle MYK'daki birkaç ismin PM'ye seçilememesi için çaba harcayacağı dillendiriliyor. Muhaliflerin bu hedeflerinde ne kadar başarılı olacağı, Kılıçdaroğlu yönetiminin delege üzerindeki hakimiyetinin boyutunu de göstermiş olacak.

'CUMHURBAŞKANI OLACAK KİŞİ GENEL BAŞKAN OLMAMALI'

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde aday olup olmayacağını sorulması üzerine, "Cumhurbaşkanı olacak kişinin bir partinin genel başkanı olmaması lazım. Bizim görüşümüz dün de böyleydi, bugün de böyle, gelecekte de böyle olacak" dedi.

Amerika'nın Sesi internet sitesine verdiği röportajda, erken seçime hazır olduklarını söyleyen Kılıçdaroğlu, "Demokratik yollardan iktidar değişimini gerçekleştirmenin önkoşulları büyük ölçüde hazır. Seçim bekliyoruz" dedi.

Kılıçdaroğlu DEVA ve Gelecek partileriyle bir seçim ittifakı kurulup kurulmayacağı sorusuna, "Bugünden ittifaklar için bir görüş ortaya koymak doğru değil. Ben Babacan'ın da Davutoğlu'nun da ülkeye iyi hizmetler yaptığını biliyorum, görüyorum. Belirli ciddi dönemlerde aksaklıklar olduğunu biliyoruz. O aksaklıkların büyük ölçüde Erdoğan'dan kaynaklandığını da biliyoruz." Kılıçdaroğlu CHP'deki kurultay tartışmaları konusunda da, "Her türlü düşünce partinin içinde özgürce tartışılmalı. CHP'nin dışında partiyi yıpratıcı tartışmaları, kamuoyu önünde her kafadan bir sesin çıkmasını doğru bulmuyorum" ifadelerini kullandı. -ANKARA Milliyet

Mansur Yavaş açıkladı: AKP'nin 60 dolara aldığı asfaltı biz 25 dolara alıyoruz

Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı Mansur Yavaş, ihalelerin açık ve şeffaf yapılmasıyla belediyeye de kaynak aktarıldığını belirterek, "AKP döneminde tonu 60 dolardan alınan asfaltı, aynı firmadan 25 dolara alıyoruz" dedi.

Sözcü'den Deniz Ayhan'ın haberine göre, Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı Mansur Yavaş, Başkent genelinde faaliyet gösteren 13 Organize Sanayi Bölgesi'nin (OSB) yöneticileriyle bir araya geldi. Yavaş, Ankara'da sanayinin gelişmesi ve istihdam için çaba gösterdiklerini belirterek, pandemi sürecinde uygulanan sokağa çıkma yasaklarında önemli bir asfalt seferberliği başlattıklarını söyledi.

Yavaş'ın ihalelerin açık ve şeffaf bir biçimde yapılarak, Büyükşehir'e kaynak aktardıklarını söylediği sırada verdiği rakamlar, kamu kaynaklarının AKP döneminde nasıl saçıldığını gözler önüne serdi. Yavaş, şunları kaydetti:

"İHALEYE ÇOK FİRMA GİRİNCE KIRIM DA ÇOK OLUYOR"

Bir firma daha önceki dönemde Ankara'da aşağı yukarı birkaç milyar dolarlık asfalt ihalesi almış, tonu 60 dolardan. Biz şimdi 19 firmanın girdiği açık ihaleyle aynı firmaya 25 dolardan yaptırıyoruz. İhaleye çok firma girince kırım da çok oluyor.

Biz göreve gelmeden Büyükşehir'e 600 itfaiyeci alınmış. Bu 600 itfaiyeciden 157 kişi kalmış. Diğerlerini memur yapmak için almışlar ve başka kurumlara aktarmışlar. Biz Şimdi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan izin aldık, itfaiyecilik okulu mezunlarını alıyoruz. Mülakata katılacak 1200 kişi arasından bu işin eğitimini almış 300 kişiyi istihdam edeceğiz. Başka yere geçmelerine de izin vermeyeceğiz.

Alaattin AKTAŞ

06 Temmuz 2020

Enflasyon hem beklentilerin üstünde, hem olması gerekenden düşük!

TÜİK'in haziran için yüzde 1.13 olarak açıkladığı TÜFE artışını, daha önce yapılan yüzde 0.70 dolayındaki tahminlere dayanarak "Beklentilerden yüksek" diye niteleyecek; ama aynı yüzde 1.13'ü "Çarşıda, pazarda oluşan gerçek artışı yansıtmıyor" diye düşük bulup eleştireceksiniz. Biraz tuhaf olmuyor mu?

Biri siyahsa diğeri beyaz... Tam anlamıyla taban tabana zıt iki görüş... Sonuçta biri doğruysa diğeri yanlış...

Haziran ayına ilişkin TÜFE oranı açıklandıktan sonra yapılan değerlendirmeler böyle bir durumu ortaya çıkardı. Bir oran hem beklentilerin üstünde, hem gerçek düzeyden daha düşük olabilir mi; bu görüşlere göre olabiliyor.

TÜİK'in tüketici fiyatlarında haziran ayında kaydedilen artışı yüzde 1.13 olarak açıklamasından sonra yapılan değerlendirmelerde ilk vurgu şu oldu:

"Enflasyon beklentileri aştı..."

Demek ki birileri haziran ayında fiyatların daha az artacağını bekliyordu. Ve yine demek ki haziran ayı artışını daha düşük bekleyenler yanıldı.

Kimmiş bu enflasyonu daha düşük bekleyen birileri?

Finans kesimi ve reel sektörden sayıları 100'ü bile bulmayan sınırlı bir kesim... Beklenti de yüzde 0.70 dolayında bir artışmış.

Kabaca 100 kişinin beklentisi öyle gerçekçiymiş, öyle gerçekçiymiş ki TÜİK'in açıklaması adeta sürpriz olmuş.

Aylık enflasyon, yüzde 0.70 beklenirken yüzde 1.13 gelmiş ve böylece beklentileri aşmış.

06.07.2020

Her tahmin tutmaz tabii ki, bunda şaşılacak bir yön yok. Hem zaten fiyat artışını tahminle ortaya koymak mümkün olsaydı TÜİK'e gerek kalmaz, 100-200 uzman bir araya gelir tahminlerle bu işi götürürdü. Dolayısıyla kimsenin yüzde 0.70 tahmininde bulunanlara **“Vay nasıl olur da TÜİK'in oranını bilemezsiniz”** demeye hakkı yok.

Aslında sorun TÜİK'in açıklamasından sonraki değerlendirmelerle başlıyor. Bazı medya kuruluşları bir öncü gösterge olsun diye bu tahmin çalışmasını yapıyor. Bu çalışmaların kimseye zararı yok, bir fikir versin diye yapılıyor.

Ama bu oran öylesine içselleştiriliyor, öylesine kabul ediliyor ki daha farklı gelen TÜİK oranı tahmin oran dayanak alınarak değerlendiriliyor ve “enflasyonun beklentileri aştığı” görüşü dile getiriliyor.

Devamı bir harika!

Bitmedi! **“Enflasyon beklentileri aştı”** dedikten sonra TÜİK'in açıkladığı oranların gerçeği yansıtmaktan uzak kaldığını; çarşıda, pazarda çok daha yüksek bir artış yaşandığı söylemek de neyin nesi!

TÜİK gerçek enflasyonu ölçemiyor mu, ölçmüyor mu, ölçmekten kaçınıyor mu, yoksa ölçtüğü halde gerçek olmayan daha düşük oranlar mı açıklıyor?

Genel olarak böyle olduğuna inanılıyor, değil mi. Peki. Hem bu görüşü taşıyacaksınız, hem de tahmin edilen oranı bir anlamda temel aldığınız, hatta daha doğru kabul ettiğiniz için TÜİK'in açıkladığı daha düşük çıkınca **“Enflasyon beklentileri aştı”** diyeceksiniz.

Dedik ya haziran için yapılan tahminler yüzde 0.70 dolayında ve bu oran bir ortalamayı gösteriyor. Çok daha düşük bekleyen de var, daha yüksek bekleyen de. Gerçekleşme ise yüzde 1.13.

Bir karar verelim!

Yüzde 0.70'i doğru ve olması gereken bir oran kabul ediyorsak TÜİK'in yüzde 1.13'üne “gerçeği yansıtmaktan uzak düşük oran” diyemeyiz.

Bir karar verelim!

TÜİK'in aylık yüzde 1.13'lük ve yıllık yüzde 12.62'lik oranları gerçek artışların çok çok altında kalan “oyunmuş” oranlarsa daha düşük tahminlerden yola çıkarak bu oranlara nasıl yüksek deriz!

★ ★ ★

Yüzde 1.13, sen nelere kadırmışsin!

Hem beklentiden yükseksin, hem gerçek artıştan düşüksün!

★ ★ ★

Peki yüzde 0.70 artış bekleyenlerin hiç mi suçu(!) yok. Tahmin örneğin yüzde 1.50 olsaydı, TÜİK yüzde 1.13 ile beklentilerin altında oran açıklasaydı hiç olmazsa böyle bir durum yaşanmazdı.

Her kurum gibi TÜİK de eleştirilir tabii ki, eleştirilmeli de. Ama bu eleştirilerin altı dolu olmalı. Daha geçenlerde yazdık; TÜFE'nin hiç kullanılmayan ürünlerle hesaplandığı saçmalığı dile getirilmeye devam ediliyor. Üstelik bunu sokaktaki vatandaş söylemiyor, muhalefet partileri iddia ediyor.

Dersini biraz olsun çalışan, TÜİK verilerinde eleştirilecek çok şey bulur elbette. Fiyat endekslerinde de bulur, başka verilerde de...

Ama tutup **“Beklentileri aştığı söylenen enflasyonun gerçeği yansıtmadığını”** iddia etmek yok mu, işte bu akıllara zarar bir yaklaşım.

Peki, doğrusu hangisi?

Enflasyon beklentileri aşmış durumda mı, yoksa gerçeğin altında mı açıklanıyor, nedir doğrusu?

Bu sorunun kesin yanıtı yok. İki olasılığın birden doğru olmayacağı açık da, hangisi daha gerçek, hangisi daha ağır basıyor, ona bakmak gerekir.

Oranların biri tahmin, diğeri çoğumuz inanmıyor olsak da bir hesaplama. Biz, TÜİK verisinin tahmine göre kesinlikle daha doğru olduğuna kanısındayız.

Enflasyonla ilgili olarak hep şunu söyledik, yazdık. TÜFE, Türkiye'deki toplam harcamadaki ortalama değişimi ölçen bir hesaplama. Dolayısıyla harcamasının çoğunu gıdaya ayırmak durumunda olan geniş kitleler için önemli olan kalemler gıda maddeleridir ve bunların fiyatındaki değişim tabii ki daha yakından izlenecektir. Hele hele milyonlarca insanın işsiz kaldığı şu dönemde. Temel gıda maddelerinin fiyatında ortaya çıkan ve ortalama oranın üstünde oluşan her artış da genel orana kuşkuyla bakılmasına yol açacaktır.

Ayrıca, TÜİK Başkanlığına yapılan son iki atamanın zamanlaması ve atanan kişilerin durumları her şey dört dörtlük yapılıyor olsa bile vatandaşta kuşku uyandırmaya yeter.

TÜFE 400'ün üstünde mal ve hizmet kapsanarak hesaplanıyor. Bu kalemlerin birkaçında piyasa fiyatına aykırı fiyat dikkate alınması tüm TÜFE'yi güvenilir hale getirmez.

TÜİK bir anlamda **“Dünyanın merkezi burası, oran bu”** diyor. Başka bir hesaplama yapmak da pek mümkün değil.

Daha önce birkaç kez vurguladığımız bir gerçek de şu. Enflasyonu iyi kötü herkes ölçer, zaten ölçtüğü içindir ki çoğunluk kendi harcamasındaki değişimi yansıtmadığı gerekçesiyle bu oranları inandırıcı bulmuyor.

Dolayısıyla bırakın enflasyonu! Hiçbir şekilde bire bir hesaplayamayacağınız, ama bir dizi yöntemle tahmin edebileceğiniz diğer verilere odaklanın!

İşsizlik şu dönem yüzde 13'lerde mi örneğin?

İkinci çeyrekte ne kadar küçüleceğiz, GSYH'ye bakın!

Abdulkadir Selvi

aselvi@hurriyet.com.tr

Sosyal medyaya 'unutulma' düzenlemesi geliyor

6 Temmuz 2020

Yeni doğan bebek üzerinden ailesine yapılan çirkin saldırı Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı isyan ettirmişti. Erdoğan'ın insanların şeref ve haysiyetlerine yönelik saldırıları önlemek için sosyal medyada düzenleme yapılmasına yönelik talimatı üzerine kollar sıvandı. AK Parti bu hafta çalışmalara başlıyor. MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, düzenlemeye güçlü bir şekilde destek vermişti. Sosyal medya düzenlemesinde MHP'nin görüşlerinden de yararlanacak.

UNUTULMA HAKKI GETİRİLİYOR

Sosyal medyada yaşanan en önemli sorunlardan birine yeni düzenlemede çözüm getiriliyor. Kişilerin şeref ve itibarının korunması için "unutulma hakkı" getiriliyor.

Geçmişte olumsuz bir konudan dolayı haber olan kişi, daha sonra yeni bir hayat kuruyor. Ancak bu internet ortamında yıllarca kalıyor. Daha çocukları, yakınları ya husumeti olan bir kişi o isimle internete girdiğinde haber karşılına çıkıyor. Bunun kaldırılması için kimi zaman mahkeme kararları dahi yetersiz kalıyor. Daha sonra aklanan ya da farklı bir hayat kuran insanların mağduriyeti ise sürüyor. Yeni düzenlemede bunun hukuki çerçevesi çizilerek arama motorlarından silinmesi sağlanacak.

ELEKTRONİK TEBLİGAT

Twitter, Facebook, Instagram gibi sosyal medya platformlarında hakaret, küfür, taciz dahil olmak üzere haksız saldırılara uğrayan kişiler iki sorun yaşıyor.

1- Birkaç saniye içinde servis edilen ve insanların şeref, namus ve haysiyetlerine dönük saldırıların kaldırılması uzun zaman alıyor.

2- Sosyal medya platformlarının temsilcilikleri olmadığı için mahkeme kararı verilen cezaların tebliğinde sorun yaşanıyor. Yeni düzenlemede elektronik ortamda yapılan bildirimler tebligat olarak kabul edilecek.

BANT DARALTILMASI

Bant daraltılması uygulaması ise temsilcilik atamamakta direnen sosyal medya platformları için zorlayıcı bir tedbir olarak kullanılacak. İhtar edilmelerine rağmen 30 gün içinde temsilci atamayanların bant genişliğinin yüzde 50 daraltılması, buna rağmen temsilci atamamakta direnenlerin ise ikinci ihtardan sonra bant genişliğinin yüzde 95 oranında daraltılması düşünülüyor. Ama bu temsilci atayanlar için geçerli değil.

DİĞER MADDELER NELER?

- 1- Sosyal medya platformlarına temsilci bulundurma zorunluluğu getiriliyor.
- 2- Sahte hesapların engellenmesi için hesapların gerçek kimlik üzerinden açılması zorunlu olacak.
- 3- Özel hayatın gizliliğinin ihlali ve kişilik haklarına saldırılarda başvurulara 48 saat içinde cevap verilecek.
- 4- Mahkeme kararı ile içeriklerin kaldırılmasıyla ilgili başvurulara 48 saat içinde cevap vermeyenlere 5 milyon ile 50 milyon TL arasında ceza verilecek.
- 5- İçeriğin kaldırılması ve erişimin engellenmesi kararlarının uygulanmasına ilişkin olarak 3 ve 6 ayda rapor verecekler.

Z KUŞAĞI TERS KÖŞE YAPTI

RECEP Güven, Z kuşağı üzerinde doktora çalışması yapan bir akademisyen. Bursa bölgesinde 2200 denek üzerindeki çalışmalarını sürdürüyor. Bu çalışmada farklı bir Z kuşağı çıktığı için aktarmak istedim. 2023 seçimlerinde 7 milyon genç oy kullanacak ama Recep Güven, siyasilerin Z kuşağını anlamadığı ya da yanlış anladığı kanısında.

SİYASETLE İLGİLERİ NE KADAR?

Z kuşağının siyasetle ilgileri üzerinde çalışılmaya değer. Siyasetle ilgili değiller. Ama bu tamamen ilgisiz oldukları anlamına gelmiyor. Yüzde 42.6'yla "Siyasetle hiç ilgilenmiyorum" diyenlerin oranı yüksek. Hatta bunu tepeden tırnağa siyaset olan 68 kuşağı ile karşılaştırdığınızda aralarında bir uçurum var. Ama "Siyasetle ilgiliyim" diyenlerin oranı da bu yaşa göre azımsanmayacak bir seviyede. Yüzde 27.4'ü "İlgiliyim" diyor.

SİYASETLE NEDEN İLGİLENMİYORLAR?

Siyaseti sevmemek yüzde 47.3'le ilk sırada geliyor. Onu yüzde 35.4'le siyasilere olan güvensizlik takip ediyor. Yolsuzluk iddiaları, yalan söyleme, ayrımcılık, kutuplaşma ise bu ilgisizliği besleyen nedenler olarak ortaya çıkıyor. Ama siyasette liderin ne kadar belirleyici olduğunu burada da görüyoruz. Yüzde 15.8'le liderlere olan güvensizlik gelirken, liderlerin tutumu yüzde 15.1'le onu takip ediyor.

Z KUŞAĞI NASIL BİR LİDER İSTİYOR?

Belki hepinizi şaşırtacak sonuç buradan çıkıyor. Lider profili olarak milliyetçilik, otoriterlik ve Atatürkçülük ön plana çıkıyor.

- 1- Araştırmaya göre Z kuşağının yüzde 35.7'si otoriter bir lider istiyor.
- 2- Milliyetçi lider isteyenlerin oranı ise yüzde 45.4'e ulaşıyor.
- 3- Atatürkçü lider tercihinde bulunanların oranı da yüzde 35.5'le yüksek tercihler arasında yer alıyor.

Bu veriyi besleyen bir gösterge ise toplumun yüzde 46.5'i milliyetçi, yüzde 46.1'i Atatürkçü olarak tanımlanması.

NEYE GÖRE OY VERİYORLAR?

Z kuşağının oy verme gerekçeleri de incelenmeye değer sonuçlar ortaya koyuyor. Ekonomi, yüzde 45.4'le ilk sırada geliyor. Onu yüzde 43.3'le partinin gelecek projeleri oluşturuyor. Araştırmaya ciddi bir itirazım söz konusu. Özgürlüklerine bu denli düşkün olan kuşağın siyasi tercihlerinde özgürlükler hiçbir yerde çıkmıyor.

DISLIKE İTİRAZI

Bu ülkede Z kuşağı adına bir sorun yaşanıyor. Birileri kendilerini Z kuşağı adına ahkâm kesmeye yetkili görüyor. Z kuşağı da en çok buna gıcık oluyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın gençlerle ilgili yayınında, "dislike" konusu çok popüler oldu. Geçen hafta Z kuşağıyla ilgili yazımda bununla ilgili bir espri yaptım. Z kuşağı beni anladı. Ama dinazorların bir kısmı Z kuşağını tehdit ettiğimi iddia etti. Ben niye tehdit edeyim? Bir defa "dislike" tehdit değil "beğenmeme" demek. O zaman bu mantığa göre Erdoğan'a, "dislike" atanlar Cumhurbaşkanı'nı tehdit mi etti? Z kuşağı adına konuşma hakkını size kim veriyor? Çekilin Z kuşağı ile benim aramdan...

İbrahim Kahveci

Garip bir döviz varlığı-2

Geçen yıl temmuz ayında ‘Garip bir döviz varlığı’ başlığında bir yazı kaleme almıştım. O yazıdan kısa bir kaç alıntıyı aktarayım:

-Ödemeler dengesine göre ülkemize ilk 5 ayda net döviz girişi 838 milyon dolarda kalıyor.

-Yabancı para (YP) döviz mevduatları ilk 5 ayda 21 milyar 486 milyon dolar artıyor.

-Merkez Bankası brüt döviz rezervi ilk 5 ayda 2 milyar 626 milyon dolar artıyor.

Kısa bir özet yapalım: Ülkenin döviz giriş-çıkışını gösteren ödemeler dengesi, ülkemize ilk 5 ayda sadece ve sadece 838 milyon dolar döviz geldiğini gösteriyor. Ama ülke içindeki döviz hesapları 21,5 milyar dolar artarken, MB'nin döviz rezervlerinde de yükseliş yaşanıyor.

Bu veriler ve analiz 2019 yılının ilk 5 ayına aitti.

Şimdi bu yıla gelelim.

2020 yılı ilk 3 ayında Merkez Bankası ‘Ödemeler Dengesi’ verilerine göre **net rezerv kaybımız (Ülkeden Net Döviz Çıkışı) -16 milyar 523 milyon dolar. (İlk 4 ayda bu tutar -25 milyar 128 milyon dolara varıyor.**

2020 yılı ilk 3 aylık dış borç verileri de açıklandı. Buna göre özel sektör sadece ilk 3 ayda 17 milyar 703 milyon dolar dış borç ödedi. Kamu ise (MB dahil) ilk 3 ayda net 11 milyar 115 milyon dolar dış borç aldı. Böylece **ülke olarak yılın ilk 3 ayında 6 milyar 588 milyon dolar net borç ödemiş olduk.** Bu veri zaten Ödemeler dengesi içinde yer alıyor.

Kaydi para yaratmanın önemli unsuru olan kredilere bakıyoruz. BDDK verilerine göre 2019 sonunda yabancı para kredileri 171 milyar 302 milyon dolar.

06.07.2020

Mart 2020 sonunda yabancı para kredileri 167 milyar 555 milyon dolara geriliyor. Bu tutar Nisan sonunda da neredeyse aynı (167 milyar 269 milyon dolar). (26 Haziran tarihinde de YP kredileri 168 milyar 407 milyon dolar ile yılbaşına göre 3 milyar dolar civarında azalmış görülmektedir)

Kısaca kredi vasıtası ile YP yaratma kapasitemiz de olmamıştır.

Gelelim varlık tarafına:

2019 sonunda 220 milyar 385 milyon dolar olan YP mevduatları Mart ayı sonunda 223 milyar 134 milyon dolara yükselmiştir. 2020 Nisan ayı sonunda ise 219 milyar 116 milyon dolara gerileme yaşamış ama yılbaşına göre net düşüş 1,3 milyar dolarda kalmıştır.

(26 Haziran tarihinde YP mevduatları 226 milyar 018 milyon dolara ulaşmış durumdadır.)

2019 yılını 6,30 seviyesinden kapatan dolar/euro ortalaması (1 dolar + 1 euro /2) yıl içinde 7,55'i gördü. Şimdilerde ise 7,30 seviyesinde adeta yatay seyrediyor. Ama yine de TL'de net yüzde 15'i aşan bir değer kaybı yaşanmış oldu.

Yılın ilk 3 ayında 7,8 milyar doları cari işlemlerden, 6,3 milyar doları sıcak para ve dış borç ödemesinden ve de 4,1 milyar doları da net hata noksandan olmak üzere 16,5 milyar dolar net döviz çıkışı olmuştur.

Buna rağmen YP mevduatları azalmamış, ödenen dış borç yerine hemen yeni döviz alınmıştır.

Hatta yılın ilk 4 ayında rezerv erimesi 25,1 milyar doları aşmış ama yine YP mevduatları sadece 1 milyar dolar azalışta kalmıştır.

Nisan sonrası Haziran 26'sına kadar ise yatırımcılar 6,9 milyar dolar daha yeni döviz alarak YP mevduatlarını 226 milyar 018 milyon dolara yükseltmiştir.

Şimdi soru şudur: Acaba bu döviz nerden geliyor?

Ya da Ülkemizden net döviz çıkışına rağmen, döviz hesapları erimemesine rağmen bu değirmenin suyu nereden akıyor?

Aslında durumu bir çok ekonomist-uzman yazıyor. Özellikle Kerim Rota'nın Con Ahmet'in Devri Daim Makinesini herkes biliyor.

Merkez Bankamız hem Katar ve Çin ile döviz swapı yapıyor, hem de içeride bankalarla...

06.07.2020

Merkez Bankası'nın Mayıs 2020 "Uluslararası Rezervler ve Döviz Likiditesi" verisine göre Döviz varlıkları 52 milyar 758 milyon dolar. Yurt içi para karşılığında döviz forward ve future'ların toplam açık ve fazla pozisyon büyüklükleri -51 milyar 884 milyon dolar.

Geçen yıl temmuz ayında Merkez Bankası döviz varlıkları 74 milyar 374 milyon dolar iken, yurt içi para karşılığında döviz forward ve future'ların toplam açık ve fazla pozisyon büyüklükleri ise -16 milyar 528 milyon dolardı.

Aradan 1 yıl geçti forward ve future işlemler kalemi -16,5 milyar dolardan -51,9 milyar dolara yükseldi.

Burada bizi ilgilendiren mesele nedir?

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı GTS verilerine göre, dış ticaret açığımız ilk 6 ayda -13,8 milyar dolardan -23,8 milyar dolara fırladı. Nitekim ilk 4 ayda cari işlemler açığımız da -885 milyon dolardan -12 milyar 855 milyon dolara yükseldi.

Cari işlemleri eskiden, hizmet geliri olarak turizm önemli oranda dengeliyordu. Bu yıl turizm de sıfır.

Ama asıl başka nokta şu: Biz şu anda siyaset dilinde her an herkese meydan okuyan bir ülke durumundayız. Mesela daha kovid 19 kapımıza dayanırken göçmenleri Avrupa'nın kapısına dayatmıştık.

Mesela şimdi AB'de bize turist kapılarını kapattı. Al gülüm - ver gülüm politikası olduğunu söyleyenler var. Resmi olarak bir açıklama yok tabii; olmaz da.

Ayrıca bize AB süreci döneminde 650 milyar dolar veren yabancılar artık gidiyor. Borsada hisse senedi satıyorlar, DİBS satıyorlar, eskiden aldıkları şirketleri satıyorlar. Adeta kaçan kaçana...

Onlardan aldığımız borçları da artık tümünden yenilemiyor, bir kısmını tahsil ediyorlar.

Kısaca hem cari açık veriyoruz, hem de finans hesabından açık veriyoruz. Ödemeler dengesi çifte açık veriyor.

Bütçe zaten faiz dışında bile açık veriyor. Hem de MB'nin kasasını boşaltmamıza rağmen.

Bu kadar büyük açıklar veren Ülkemizde yarın ne olabilir?

Acaba petrol almaya dövizimiz yeter mi? 80 öncesi gibi benzin - mazot sıkıntısı çeker miyiz?

Swap vadeleri geldikçe görüşürüz?

06.07.2020

Ya da ABD ve AB'nin her dediğini yaparak döviz açığını kapatabilir miyiz?

Sahi S-400'e ödediğimiz 2,5 milyar dolar n'oldu? Füzeler nerde? Geri satarak döviz bulabilir miyiz?

Yoksa hala aktif hale getirmek için Danıştay kararını mı bekliyoruz! Ne de olsa kritik kararları siyaset yerine Danıştay vermeye başladı. Ya da Bilim Kurulu mu S-400 kararını verecek?

İşin özeti şu: Ekonomide ciddi bir yapay denge kurmuş durumundayız. Piyasa dengesi ile resmi denge şimdi örtüşüyor gibi görülse de, ciddi sıkıntılar olduğu verilerden görülmektedir.

Umarız bu çabamız boşa gitmez. Umarım yapay denge gerçek denge olarak sürer. Aksi halde Millet olarak faturamız çok ağır olabilir. Ekonomi yönetimine bu yolda başarılar dilerim.